

PROJECTES DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE AMB SUPORT BALEAR

Cada any són més les associacions de les Illes Balears que emprenen projectes relacionats amb l'ajuda humanitària, la cooperació al desenvolupament i l'educació, formació i sensibilització ciutadana, destinats a millorar les condicions de vida en els països en desenvolupament. La Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears secundà, entre d'altres, els projectes següents relacionats amb el desenvolupament sostenible.

PROYECTOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE CON SOPORTE BALEAR

Cada año son más las asociaciones de las Illes Balears que emprenden proyectos relacionados con la ayuda humanitaria, la cooperación al desarrollo y la educación, formación y sensibilización ciudadana, destinados a mejorar las condiciones de vida en los países en desarrollo. La Dirección General de Cooperación del Govern de las Illes Balears secundó, entre otros, los siguientes proyectos relacionados con el desarrollo sostenible.

FUNDACIÓ DESENVOLUPAMENT SOSTINGUT (FUNDESO)

Projecte: Foment de la Gestió Sostenible dels Recursos Hídrics a Quatre Comunitats del Departament de Copán

País: Hondures

Zona: Departament de Copán

Soci local: Agua para el Pueblo

Subvenció: 82.327 €

Proyecto: Fomento de la Gestión Sostenible de los Recursos Hídricos en Cuatro Comunidades del Departamento de Copán

País: Honduras

Zona: Departamento de Copán

Socio local: Agua para el Pueblo

Subvención: 82.327 €

La prestació de serveis socials bàsics a les comunitats rurals dels municipis d'El Paraíso i Dolores, en el Departament de Copán (Hondures), és molt precària; principalment en els àmbits de la salut, l'educació i en el subministrament d'aigua i sanejament. D'aquí ve l'elevada incidència de malalties infectocontagioses, l'alta taxa de mortalitat infantil i materna, i les poques oportunitats en matèria d'educació.

La majoria dels habitants d'aquests municipis (classificats com a municipis amb nivells de pobresa extrema) pertanyen a l'ètnia maia chortí i es dediquen a l'agricultura de subsistència o treballen de jornalers a les plantacions de cafè.

Millorar l'accés a l'aigua potable i al sanejament adequat, i contribuir a la protecció del medi ambient, són mesures molt importants per fomentar el desenvolupament humà d'aquestes comunitats. En aquest sentit, la Fundació Desenvolupament Sostingut, en col·laboració amb l'organització local Agua para el Pueblo, varen emprendre aquest projecte de gestió sostenible dels recursos hídrics a quatre comunitats d'aquest departament hondureny.

En primer lloc, es construïren 4 sistemes d'aigua per gravetat, per tal d'augmentar l'accés i la qualitat de l'aigua potable, i 214 latrines de fossa simple per millorar els serveis de sanejament. En segon lloc, es duguerren a terme diversos tallers formatius per capacitar a la població i les institucions locals en la gestió i el manteniment dels sistemes de proveïment d'aigua i sanejament. Finalment, s'organitzaren dues Juntetes d'Aigua, actuals responsables de la gestió dels sistemes construïts.

Aquest projecte, iniciat el desembre de 2004 i amb una durada de vuit mesos, ha contribuït decisivament a la millora de les condicions de vida de 335 habitants de les comunitats d'Aldea Nueva i San Isidro, en el municipi d'El Paraíso, i Vega Redonda i Las Mesitas, en el municipi de Dolores.

La prestació de serveis socials bàsics en les comunitats rurals de los municipios de El Paraíso y Dolores, en el Departamento de Copán (Honduras), es muy precaria; principalmente en los ámbitos de la salud, la educación y en el suministro de agua y saneamiento. De ahí, la elevada incidencia de enfermedades infectocontagiosas, la alta tasa de mortalidad infantil y materna, y las pocas oportunidades en materia de educación.

La mayoría de los habitantes de estos municipios (clasificados como municipios con niveles de pobreza extrema) pertenecen a la etnia maya chortí y se dedican a la agricultura de subsistencia o se emplean como jornaleros en las plantaciones de café.

Mejorar el acceso al agua potable y a saneamiento adecuado, y contribuir a la protección del medio ambiente, son medidas muy importantes para fomentar el desarrollo humano de estas comunidades. En este sentido, la Fundació Desenvolupament Sostingut, en col·laboració amb la organització local Agua para el Pueblo, emprendieron este proyecto de gestión sostenible de los recursos hídrics en cuatro comunidades de este departamento hondureño.

En primer lugar, se construyeron 4 sistemas de agua por gravedad, para aumentar el acceso y la calidad del agua potable, y 214 letrinas de fosa simple para mejorar los servicios de saneamiento. En segundo lugar, se llevaron a cabo diversos talleres formativos para capacitar a la población y a las instituciones locales en la gestión y el mantenimiento de los sistemas de abastecimiento de agua y saneamiento. Finalmente, se organizaron dos Juntas de Agua, actuales responsables de la gestión de los sistemas construidos.

Este proyecto, iniciado en diciembre de 2004 y con una duración de ocho meses, ha contribuido decisivamente a la mejora de las condiciones de vida de 335 habitantes de las comunidades de Aldea Nueva y San Isidro, en el municipio de El Paraíso, y Vega Redonda y Las Mesitas, en el municipio de Dolores.

AJUDA EN ACCIÓ

Projecte: Recuperació i Gestió Sostenible del Páramo Comunitari a Cusubamba

País: Equador

Zona: Cantón Salcedo (província de Cotopaxi)

Soci local: Fondo Ecuatoriano Populorum Progressio (FEPP)

Subvenció: 46.989 €

Proyecto: Recuperación y Manejo Sostenible del Páramo Comunitario en Cusubamba

País: Ecuador

Zona: Cantón Salcedo (provincia de Cotopaxi)

Socio local: Fondo Ecuatoriano Populorum Progressio (FEPP)

Subvención: 46.989 €

La parroquia rural de Cusubamba, ubicada a la zona muntanyenca equatoriana, està constituïda per un petit centre (que reuneix els serveis administratius, l'escola, el centre de salut, etc.) i per un territori d'unes 90.000 hectàrees, situat entre els 2.600 i els 3.600 metres sobre el nivell de la mar, on viuen la majoria dels 7.000 habitants de la zona, distribuïts en 22 comunitats indígenes.

Aquestes comunitats se senten molt vinculades al seu hàbitat. Per a ells, el páramo és un espai viu, replet de llocs encantats que donen energia, fortalesa o saviesa, i que proporcionen sort o desgràcia. A més, aquest ecosistema els proveeix d'aigua, tant per al consum com per al regatge de les parcel·les, de palla i de llenya com a materials de construcció i combustible, de plantes per als seus remeis medicinals i d'àrees de vegetació humida per alimentar el bestiar.

Malgrat això, la topografia de la zona, amb pendents d'entre el 20% i el 40% d'inclinació, unida a la deforestació i a les males pràctiques agropecuàries han provocat, amb el temps, la pèrdua de substrats del sòl i, d'aquesta manera, la fertilitat de la terra.

D'altra banda, la marginació social que han patit les comunitats indígenes de l'Equador les ha allunyades de l'accés a l'aigua per regar, dels serveis de salut, educació, transport, de l'accés al mercat i a capitals, i ha contribuït a l'emigració dels seus habitants o a la seva ocupació com a jornaleros a la indústria agrícola de les valls baixes.

Amb aquest projecte, iniciat el mes de novembre de 2005 i amb un any de durada, Ajuda en Acció i el FEPP, el seu soci local, pretenen disminuir l'erosió del sòl i de la vegetació de la zona, mitjançant diverses accions de recuperació i conservació del páramo.

En primer lloc, s'ha establert un pla de gestió sostenible de les microconques del páramo i s'estan realitzant pràctiques farratgeres apropiades a tres parcel·les demostratives. D'altra part, s'ha instal·lat un viver forestal on es produeixen les 60.000 plantes natives amb les qual es repobla el páramo, principalment com a barreres vives i tallavents. Per acabar, s'ha constituït un organisme local permanent per a la definició de polítiques, estratègies i accions per a la recuperació de l'ecosistema, en col·laboració amb el Consell Provincial, la Central Equatoriana de Serveis Agrícoles, la Corporació d'Organitzacions Camperoles de Cusubamba i els habitants de la zona.

La recuperació i preservació d'aquest ecosistema enfortirà la identitat cultural de la població indígena i salvaguardarà els seus mitjans de vida.

La parroquia rural de Cusubamba, ubicada en la serralda equatoriana, està constituïda por un pequeño centro (que reúne los servicios administrativos, la escuela, el centro de salud, etc.) y por un territorio de unas 90.000 hectáreas, situado entre los 2.600 y 3.600 metros sobre el nivel del mar, donde viven la mayoría de los 7.000 habitantes de la zona, distribuidos en 22 comunidades indígenas.

Estas comunidades se sienten muy vinculadas a su hábitat. Para ellos, el páramo es un espacio vivo, repleto de lugares encantados que confieren energía, fortaleza o sabiduría, y que deparan suerte o desgracia. Además, este ecosistema les provee de agua para su consumo y para el riego de las parcelas, de paja y de leña como materiales de construcción y combustible, de plantas para sus remedios medicinales y de áreas de vegetación húmeda para alimentar al ganado.

Si embargo, la topografía de la zona, con pendientes de entre el 20% y el 40% de inclinación, unido a la deforestación y a las malas prácticas agropecuarias han provocado, con el paso del tiempo, la pérdida de sustratos del suelo y, con ello, la fertilidad de la tierra.

Por otro lado, la marginación social que han sufrido las comunidades indígenas de Ecuador, las ha alejado del acceso al agua para el riego, de los servicios de salud, educación, transporte, del acceso al mercado y a capitales, y ha propiciado la emigración de sus habitantes o su empleo como jornaleros en la industria agrícola de los valles bajos.

Con este proyecto, iniciado en noviembre de 2005 y con un año de duración, Ayuda en Acción y el FEPP, su socio local, pretenden disminuir la erosión del suelo y de la vegetación de la zona, mediante diversas acciones de recuperación y conservación del páramo.

En primer lugar, se ha establecido un plan de manejo sostenible de las microcuencas parameras y se están realizando prácticas forrajeras apropiadas en tres parcelas demostrativas. Por otro lado, se ha instalado un vivero forestal donde se producen las 60.000 plantas nativas con las que se repuebla el páramo, principalmente como barreras vivas y cortavientos. Por último, se ha constituido un organismo local permanente para la definición de políticas, estrategias y acciones para la recuperación del ecosistema, en colaboración con el Consejo Provincial, la Central Ecuatoriana de Servicios Agrícolas la Corporación de Organizaciones Campesinas de Cusubamba y los habitantes de la zona.

La recuperación y preservación de este ecosistema va a fortalecer la identidad cultural de la población indígena y salvaguardará sus medios de vida.

OSPAAAL-BALEARES

Projecte: Enfortir els Processos de Diversificació Productiva a 6 Comunitats d'el Salvador

País: El Salvador

Zona: Departaments d'Usulután, San Miguel i Sonsonate

Soci local: Funsalprodece

Subvenció: 72.852 €

Proyecto: Fortalecer los Procesos de Diversificación Productiva en 6 Comunidades de El Salvador

País: El Salvador

Zona: Departamentos de Usulután, San Miguel y Sonsonate

Socio local: Funsalprodece

Subvención: 72.852 €

Durant les dues darreres dècades, el Salvador ha viscut un conflicte intern llarg i ha patit calamitats com la de l'huracà Mitch i les de dos terratrèmols, la qual cosa ha empitjorat considerablement les condicions de vida de les comunitats rurals. Avui en dia, una gran part de la població rural d'el Salvador continua vivint en situació de pobresa extrema.

A fi de beneficiar petits agricultors, pagesos sense terra i dones de les zones rurals, OSPAAAL i Funsalprodece han anat executant, durant els últims anys, diversos projectes a la regió occidental i oriental del país.

Aquest projecte, iniciat el 2005 i d'un any de durada, es dirigeix, fonamentalment, a enfortir els processos de diversificació productiva per millorar la seguretat alimentària i la generació d'ingressos de 427 famílies de les comunitats de San Antonio, Samuria, Valle Seco i Los Conventos, en el departament d'Usulután, del cantó Piedra Azul en el departament de San Miguel i de la comunitat Siguanango en el departament de Sonsonate.

Per tal de millorar la seguretat alimentària d'aquestes comunitats, la dieta de les quals, basada en blat de les Índies i mongetes, és de baixa qualitat nutritiva, es promou el cultiu d'hortalisses i d'arbres fruiters, i es construeixen quatre reservoris per emmagatzemar aigua de pluja. També es duen a terme accions destinades a protegir els recursos naturals, com ara la construcció de barreres naturals, de sèquies i activitats de reforestació, i es formen i capaciten els agricultors en l'emmagatzemament i tractament postcollita, en agricultura orgànica, traçat de sèquies i obres per a la conservació del sòl, així com en la qüestió de gènere en la divisió del treball comunitari.

Aquest projecte tracta d'establir unitats productives agrícoles, amb la participació organitzada d'homes i dones, amb la finalitat d'augmentar la generació d'ingressos i d'ocupació, des de la perspectiva del desenvolupament sostenible.

En las dos últimas décadas, El Salvador ha vivido un largo conflicto interno y ha sufrido el azote del huracán Mitch y de dos terremotos, lo que ha empeorado considerablemente las condiciones de vida de las comunidades rurales. Hoy en día, gran parte de la población rural de El Salvador continúa viviendo en situación de pobreza extrema.

Con objeto de beneficiar a pequeños agricultores, campesinos sin tierra y a mujeres de las zonas rurales, OSPAAAL y Funsalprodece han venido ejecutando, en los últimos años, diversos proyectos en la región occidental y oriental del país.

Este proyecto, iniciado en 2005 y con un año de duración, se dirige, fundamentalmente, a fortalecer los procesos de diversificación productiva para mejorar la seguridad alimentaria y la generación de ingresos de 427 familias de las comunidades de San Antonio, Samuria, Valle Seco y Los Conventos, en el departamento de Usulután, del cantón Piedra Azul en el departamento de San Miguel y de la comunidad Siguanango en el departamento de Sonsonate.

Para mejorar la seguridad alimentaria de estas comunidades, cuya dieta basada en maíz y frijoles es de baja calidad nutritiva, se está promoviendo el cultivo de hortalizas y de árboles frutales, y se construyen cuatro reservorios para almacenar agua de lluvia. También, se llevan a cabo acciones destinadas a proteger los recursos naturales, como la construcción de barreras naturales, de acequias y actividades de reforestación, y se está formando y capacitando a los agricultores en el almacenamiento y tratamiento post-cosecha, en agricultura orgánica, trazado de acequias y obras para la conservación del suelo, así como en la cuestión de género en la división del trabajo comunitario.

Este proyecto trata de establecer unidades productivas agrícolas, con la participación organizada de hombres y mujeres, con objeto de aumentar la generación de ingresos y de empleo, desde la perspectiva del desarrollo sostenible.

ASSOCIACIÓ ENTREPOBLES

Projecte: Aprender – Fent: Tècniques Sostenibles de Producció Agrícola i Forestal a la Província de L'Havana
País: Cuba
Zona: Província de L'Havana
Soci local: Associació Cubana de Tècnics Agrícoles i Forestals (ACTAF)
Subvenció: 113.499 €

Proyecto: Aprender – Haciendo: Técnicas Sostenibles de Producción Agrícola y Forestal en la Provincia de La Habana
País: Cuba
Zona: Provincia de La Habana
Socio local: Asociación Cubana de Técnicos Agrícolas y Forestales (ACTAF)
Subvención: 113.499 €

El bloqueig comercial al qual ha estat sotmesa Cuba durant les últimes dècades, unit al fet que l'agricultura nacional no produeix prou per alimentar tota la població, són les principals causes del sever dèficit alimentari que es registra en aquest país.

D'altra banda, ha estat precisament aquesta situació la que ha portat al desenvolupament d'un tipus d'agricultura, que podríem definir com a sostenible, caracteritzada pel baix consum energètic, l'eliminació progressiva de productes químics i el desenvolupament del cultiu biològic a través de la tecnologia. Que aquest model d'agricultura no s'hagi desenvolupat més àmpliament és degut, en gran part, a la precarietat i a les deficiències dels equips, els materials i les instal·lacions, així com a la falta de recursos per formar i capacitar pagesos, tècnics i científics.

Per afrontar aquestes dificultats, l'Associació Entrepobles (amb experiència en programes de desenvolupament de tecnologies d'agricultura biològica a Cuba) col·labora amb l'Associació Cubana de Tècnics Agrícoles i Forestals en l'execució d'aquest projecte, que ha contribuït a la promoció del desenvolupament rural sostenible i a la conservació i millora ambiental a la província de L'Havana.

Per tal d'executar-lo s'impartiren 11 tallers, a través dels quals es capacitaren 440 pagesos, tècnics i directius (amb un percentatge de participació de dones superior al 40%) en temes de desenvolupament sostenible, i es publicaren 12 quaderns didàctics de pràctiques agrícoles i forestals sostenibles. A més, es crearen 14 finques de referència per a l'aplicació de tècniques d'agricultura sostenible, i es millorà el sistema de control de qualitat dels bioplaguicides en el Centre de Producció d'Entomòfags i Entomopatògens del municipi de Batabanó.

El projecte, iniciat el 2003 i amb una durada de dos anys, s'ha desenvolupat principalment en el Centre de Promoció i Difusió de l'Agricultura Sostenible, en el municipi de Güira de Melena, i en els de San Antonio de los Baños, San José de Las Lajas, Jaruco, Batabanó, Artemisa, Bauta i Quivicán.

El bloqueo comercial a que ha sido sometida Cuba en las últimas décadas, unido a que la agricultura nacional no produce lo suficiente para alimentar a toda la población, son las principales causas del severo déficit alimentario que se registra en este país.

Por otro lado, ha sido precisamente esta situación la que ha llevado al desarrollo de un tipo de agricultura, que podríamos definir como sostenible, caracterizada por el bajo consumo energético, la eliminación progresiva de productos químicos y el desarrollo del cultivo biológico a través de la tecnología. Que este modelo de agricultura no se haya desarrollado más ampliamente se debe, en gran parte, a la precariedad y a las deficiencias de los equipos, los materiales y las instalaciones, así como a la falta de recursos para formar y capacitar a campesinos, técnicos y científicos.

Para hacer frente a estas dificultades, la Asociación Entrepobles (con experiencia en programas de desarrollo de tecnologías de agricultura biológica en Cuba) colaboró con la Asociación Cubana de Técnicos Agrícolas y Forestales en la ejecución de este proyecto, que ha contribuido a la promoción del desarrollo rural sostenible y a la conservación y mejora ambiental en la provincia de La Habana.

Para su ejecución se impartieron 11 talleres, a través de los cuales se capacitó a 440 campesinos, técnicos y directivos (siendo el porcentaje de participación de mujeres superior al 40%) en temas de desarrollo sostenible, y se publicaron 12 cuadernos didácticos de prácticas agrícolas y forestales sostenibles. Además, se crearon 14 fincas de referencia para la aplicación de técnicas de agricultura sostenible, y se mejoró el sistema de control de calidad de los bioplaguicidas en el Centro de Producción de Entomófagos y Entomopatógenos del municipio de Batabanó.

El proyecto, iniciado en 2003 y con una duración de dos años, se ha desarrollado principalmente en el Centro de Promoción y Difusión de la Agricultura Sostenible, en el municipio de Güira de Melena, y en los de San Antonio de los Baños, San José de Las Lajas, Jaruco, Batabanó, Artemisa, Bauta y Quivicán.